

Адальберт Михайлович Ерделі

Адальберт Ерделі

Український
живописець, один з
основположників
закарпатської школи
живопису. Ерделі
працював переважно в
жанрах портрета,
пейзажу,
натюрморту.

Адальберт Михайлович Ерделі – народився 25 травня 1891 р. у с. Климовиця, Іршавського району Закарпатської області. Український живописець, один з основоположників закарпатської школи образотворчого мистецтва. Ерделі. Працював переважно в жанрах портрета, пейзажу, натюрморту. Навчався 1911-1915 рр. у будапештській академії мистецтв. З 1916р. жив у Мукачеві. 1922-1926 рр. в Мюнхені, з 1926 в Ужгороді. У 1927 р. заснував разом із Й. Бокшаєм Ужгородську художню школу, 1931 р. - Товариство діячів образотворчих мистецтв у Підкарпатській Русі. 1929-1931 жив і працював у Парижі, де і познайомився з імпресіонізмом і фовізмом. Викладав малювання у мукачівській гімназії, учительській семінарії в Ужгороді, 1945-1955 рр. в Ужгородському училищі прикладного мистецтва.

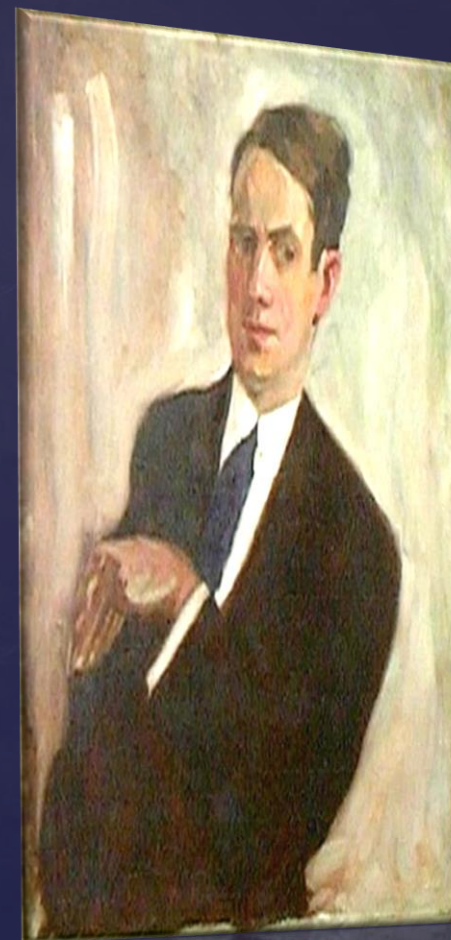
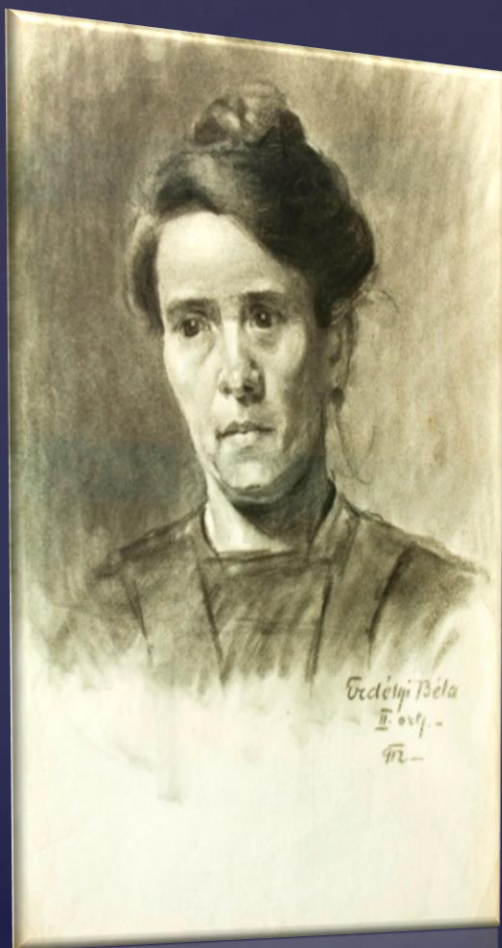
Ерделі ЖИВОПИСЕЦЬ, якому були відкриті найкращі мистецькі қола Європи . Він міг би жити і легко досягти всесвітньої слави за кордоном . Його творчий шлях перетинався зі шляхами відомих європейських художників ХХ століття. Натомість, незважаючи на всю привабливість мистецького життя західного світу , Ерделі віддав перевагу Закарпаттю , щоб своїм мистецтвом прославити "землю без імені ";

Ерделі ОДИН ІЗ ФУНДАТОРІВ Закарпатської школи живопису, перший директор Ужгородського училища прикладного мистецтва, один із організаторів і перший голова Закарпатської обласної організації Національної спілки художників України у 1946 році ;

Ерделі КОЛОРИСТ, майстер пейзажного та портретного живопису, натюрморту, який завдяки сміливості, динаміці та незвичності колірних композицій створив неповторні твори, більшість із яких зайняли почесне місце в експозиціях музеїв України та зарубіжжя ;

Ерделі ПЕДАГОГ, який виховав плеяду відомих закарпатських художників - Андрія Коцку, Адальберта Борецького, Ернеста Кондратовича, Василя Табду, Єлизавету Кремницьку, Ференца Семана, Павла Баллу, Володимира Микуту та багатьох інших.

Адальберт Ерделі відомий як чудовий портретист

Геніальний художник

Ерделі без перебільшення можна назвати геніальним художником. У його картин відбилася вся глибина і самобутність його особистості. До середини 1930-х років Ерделі був автором уже більше тисячі картин. Він відрізнявся високою працездатністю, писав легко й захоплено, викладав живопис в ужгородській учительській семінарії. У живописі Ерделі схилявся перед творчістю Сезанна й уважав себе його послідовником, сповідаючи тезу: «Мистецтво й любов».

Відомі твори Ерделі

“Юна художниця ”(1928), “

Циганки ”(1928),

“Портрет Андерса Остерлінда ”(1930), “

Натюрморт з яблуками ”(1939),

“Вид Ужгорода ”(1940),

“Мукачівський замок ”(1947),

“Автопортрет ”(1950) та сотні інших є

*достойним внеском маестро в скарбницю
українського образотворчо*

МИСТЕЦТВА

Натюрморт з яблуками ”(1939)

Вид Ужгорода "(1940

Мукачівський замок”(1947

“Портрет Андерса Остерлінда ”(1930

Для самовираження Ерделі
достатньо було пейзажу,
натюрморту та портрета, в
цих жанрах він був блискучим
майстром: експресивний
енергійний живопис, динамічні
лінії, відсутність страху перед
яскравими кольорами і
надзвичайний смак щодо їхнього
поєднання, творення форми за
допомогою кольорових площин,
спрощення деталей, чудова
передача світлоповітряного
середовища

Editha

Творчий доробок

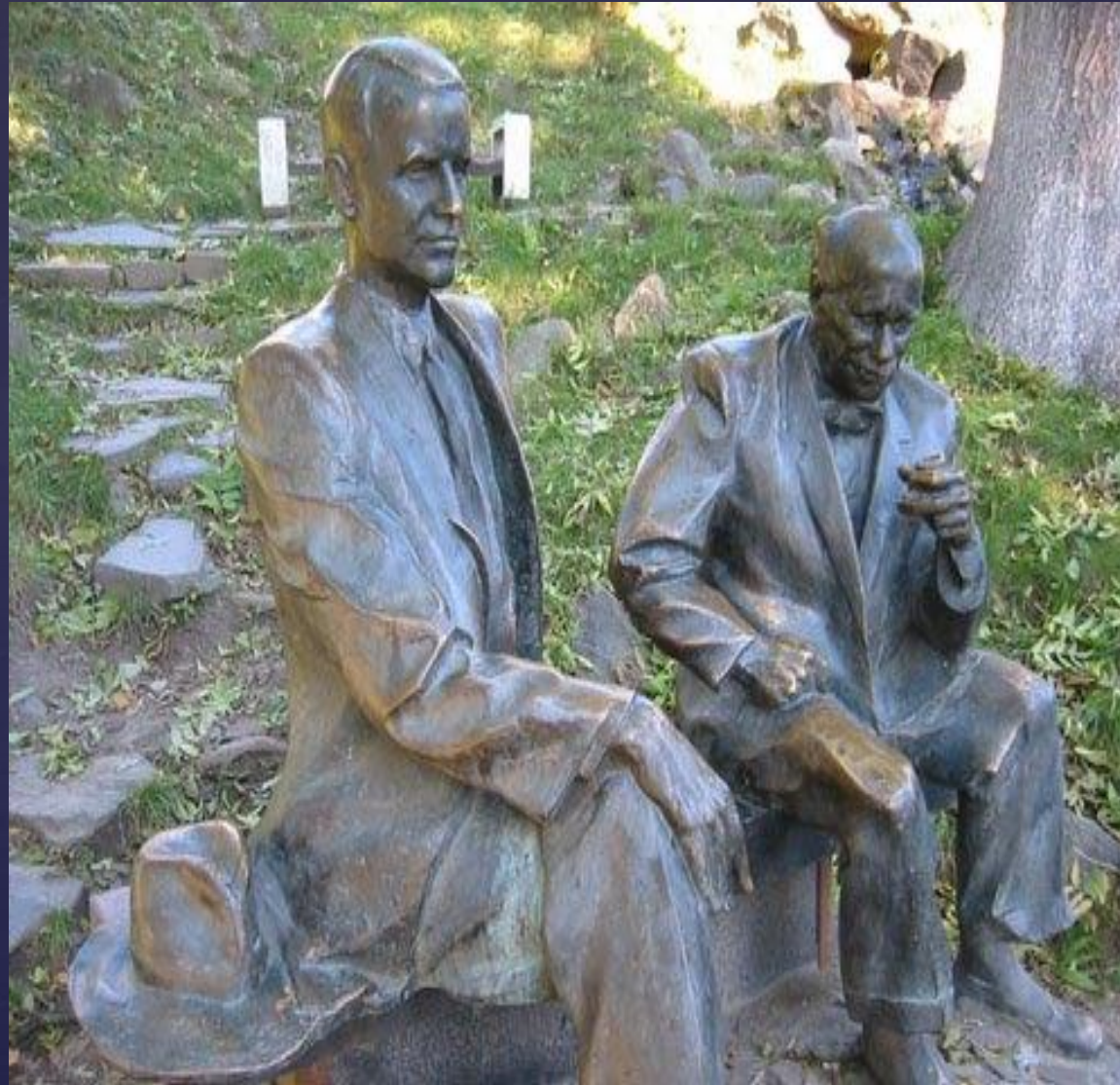
ПІВОРЧИЙ ДОРОБОК ХУДОЖНИКА СТАНОВИТЬ ПИСЯЧІ КАРТИН, АЛЕ ОСНОВНИМ ЙОГО ЗДОБУТКОМ Є ЗАСНУВАННЯ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ХУДОЖНЬОЇ ШКОЛИ. ОСТАННІ РОКИ ЙОГО ЖИТТЯ БУЛИ ЗАПЬМАРЕНІ ПЕРЕСЛІДУВАННЯМ З ІДЕОЛОГІЧНИХ МОТИВІВ. У 1954 Р. В УЖТОРОДІ ВІДБУЛАСЯ ОСТАННЯ ПРИЖИТТЄВА ВИСТАВКА ПІВОРІВ А. ЕРДЕЛІ.

19 ВЕРЕСНЯ 1955 РОКУ ХУДОЖНИК ПОМЕР І БУВ ПОХОВАНИЙ У МІСТІ УЖТОРОДІ НА КЛАДОВИЩІ "КАЛЬВАРІЯ". ІЗ ЗАСНОВАНОГО НИМ УЧИЛИЩА ВИРІС КОЛЕДЖ МИСТЕЦТВ, ЩО НОСИТЬ ЙОГО ІМ'Я, ПІА ЗАКАРПАТСЬКИЙ ХУДОЖНІЙ ІНСТИТУТ.

У 1931 р. він повернувся до Ужгорода, де став першим і незмінним головою створеного за його ініціативи Товариства діячів образотворчого мистецтва Підкарпатської Русі. 1931–1940-ті рр. позначені активною громадською та мистецькою діяльністю А. Ерделі, його обрали першим директором Ужгородського училища прикладного мистецтва та першим головою Закарпатської обласної організації Спілки художників України (з 1946 р.). У 1949 р. опубліковано статтю в обласній газеті, де художника звинуватили у космополітизмі та буржуазному формалізмі, а згодом позбавили права керувати обласною організацією Спілки художників України. У 50-х роках ХХ ст. А. Ерделі важко хворів. У 1954 р. відбулася його остання прижиттєва персональна виставка. 19 вересня 1955 р. А. Ерделі помер.

Пам'ятник Ерделі

Ужгородське училище
декоративно-
прикладного мистецтва
з 1991 року носить ім'я
Адальберта Ерделі, а в
місті встановлений
пам'ятник друзям-
художникам Ерделі і
Бокшаю – на їх лавочці
завжди затишно.

Фестиваль у Загатті

У вересні 2010 року, в селі Загаття було проведено Перший фестиваль мистецтв ім. Адальберта Ерделі.

У травні місяці 2015 була встановлена міні-скульптура митця, що присв'ячена його дню народженню

Ерделі зображений з блокнотиком в руках, на якому є напис – «Імен». Це один з найвідоміших романів митця, написаний ним під час перебування в Мюнхені. Дехто більше розуміє його після прочитання роману, ніж після перегляду картин, адже не всі можуть сприймати образами. Ця книга настільки мене вразила, що я почав його бачити як письменника - в ній Ерделі описує ставлення до мистецтва, розповідає про свою філософію», - пояснює Михайло Колодко.

В планах скульптора поставити таку ж скульптурку Адальберту Ерделі в Мюнхені, адже саме там ця зірка розкрила свій талант, а якби цього не трапилось - не було б його школи живопису на Закарпатті.

*Адальберт Ерделі залишив
нам у спадок чудові
картини та твори які
надихають
та будуть надихати ще не
одне покоління українців.*

ЕРДЕЛІ (ГРИЦЬ)
Адальберт Михайлович